

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ח תשרי תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין גח | דף הכולל: פסחים כה.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ד'.
מוסר: אהבת חסד - פרק ח' עד 'ויש עוד אופן שני'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הענוה עד הרבה ענפים טובים

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

מפעל הדגים המשגשג שהוקם בזכות ויתור אצילי | החתול הנועז שלא הצליח להפריע לגדול הדור בלימודו | תארו לעצמכם שכל האוכל על השולחן היה בצבע שחור... | "מה אני עושה באומן? פשוט הגעתי לרופא שלי" – מעשה מופלא ליומא דהילולא של הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע | 1990

על דא ועל הא

כשחזר האברך לביתו בליל הושענא רבא, בשעה
12:53 לאחר חצות, קדמוהו בני הבית בתרועות
שמחה: "ב"ה יש לנו דירה לשמחת תורה", אמרו
בצהלה. לא עבר 'רגע כמימריה', והנה הטלפון מצלצל...

המאמין בהקב"ה בלב שלם - הרי עוד בטרם תבוא הישועה כבר שרוי הוא בשמחה מגודל בטחונו

באותו סכום שנקב.

האברך הנ"ל לא רצה 'לשבור את השוק' ולגרומם להפקעת
המחירים ועל כן לא סגר עמו על שכירות הדירה, וחיפש אחר
דירות אחרות.

הימים עברו בזה אחר זה ועדיין לא נמצאה דירה אחרת.
התחזק האברך ביחד עם ב"ב באמונה כי 'רווח והצלה יעמוד
ליהודים' והשי"ת יעזרו למצוא את מבוקשו ולהגשים משאלת
לבו.

בהגיע ליל הושענא רבא הלך מיודענו לבית המדרש לקריאת
משנה תורה ולאמירת תהילים כנהוג, וחזר לביתו בשעה 12:53
לאחר חצות. באותה שעה קדמוהו בני הבית בתרועות שמחה:
"ב"ה יש לנו דירה לשמחת תורה", אמרו.

לא עבר 'רגע כמימריה' והנה הטלפון מצלצל. ומיהו המצלצל?
- זהו אותו בעל הדירה שממנו ביקשו לשכור את הדירה. הוא
הודיע להם שהוא מוכן להוזיל את מחיר הדירה באלף שקלים

סיפר 'מרא דעובדא' מעשה נפלא שהיה עמו לקראת חג
'שמחת תורה' תשע"ט, וכה היה מעשה:

כרבים וטובים השתוקק אף הוא לעלות לרגל להסתופף בצל
רבו, לשאוב שמחה והתרוממות וקדושה לכל השנה, ולכן חיפש
לשכור דירה בקרבת מקום עבירו ועבור כל בני משפחתו. אלא
ש'פשפש ולא מצא' (כי תושבי אותה שכונה נשארים בביתם בחג
ואינם נוסעים למקומות אחרים).

לבסוף הצליח למצוא דירה הראויה ומתאימה כפי צרכי
המשפחה - אך דא עקא, שבשנים האחרונות התאגדו קהילות
רבות ועשו תקנה גדולה שלא לשכור דירות בסכום גבוה מכפי
שנקבע, כדי שלא יוכלו המשכירים להפקיע את השער ולדרוש
הון רב שאין יד הכל משגת (וכל העובר על ה'תקנה' הרי הוא חב
לאחריני...), ובעל הדירה ההיא דרש מחיר גבוה באלף שקלים
יותר מכפי שקבעו העסקנים, ולא הסכים בשום פנים ואופן
להשכיר בפחות, באמרו שאין כדאית לו כל אותה טירחא אלא רק

להוריד דמים הרבה ממה שרצה בתחילה (ובפרט שהתקשר בשעה מאוחרת בלילה, דבר שאינו רגיל בין הבריות).

כי אכן, זה האיש המאמין באמת ובלב שלם, הרי עוד בטרם תבוא הישועה כבר שרוי הוא בשמחה לגודל בטחונו בא-ל הטוב שיתן לו שאלתו.

וכך שמעתי לאמר בשם הרה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע על מה שכתב 'בעל הטורים' (ריש פר' ואתחנן) כי 'ואתחנן' בגימטריא 'שירה' (515). שלכאורה מה עניין זה לזה, ומה שייכות יש בין תחינה לשירה? אלא, כי האיש המתחנן ומתפלל אל הבורא יתב"ש, צריך להיות בטוח שתתקבל תפילתו, עד שכבר מעכשיו שמח הוא, והתפילה בוקעת ממנו בדרך 'שירה'.

(באר הפרשה)

פחות ממה שדרש תחילה, ומסכים להשכירה להם במחיר שנקבע על ידי ה'וועד'.

האברך כבר עמד לומר לו שאין לו צורך בדירה זאת, כיוון שמצא דירה אחרת - אך בני הבית עצרוהו מיד ואמרו לו, כי לאמיתו של דבר עדיין לא מצאו דירה אחרת - אלא שכל-כך התחזקה באמונה בהקב"ה שימציא להם מבוקשם, עד שכבר היתה בטוחה שאכן כך יהיה, ושרתה עליה רוח שמחה על ישועת ה' כי תבוא, ולכן קידמה אותו בשמחה בבואו מבית הכנסת, ואמרה כי כבר נמצאה דירה...

כיון שכך, סיכם אכן האברך עם בעל הדירה שהוא שוכר אותה לשמחת תורה. והיה זה לאות ולמופת כיצד חיזוק האמונה מתוך שמחה הביא את הישועה, שתיכף ומיד השיגו את חפצם, והסכים

הסיפור היומי

הוויכוח התלהט, בעל-הקייטרינג כבר התכוון להזמין את בעל-הברית לדין תורה, אבל לבסוף הסתדר העניין בצורה אחרת לגמרי... אשת בעל הקייטרינג פנתה לבעלה ואמרה לו: "מדוע לריב? תביא לי את כל הדגים, אני כבר אראה לך מה אפשר לעשות איתם"...

מפעל הדגים המשגשג שהוקם בזכות ויתור אצילי

בעל הקייטרינג זכה באשה משכלת וחכמה, וכשראתה את להט הוויכוח - פנתה לבעלה ואמרה לו: "מדוע לך לריב? תביא לי את כל הדגים, ואני אראה לך כבר מה אפשר לעשות בהן"...

דבריה של האשה החכמה הרגיעו את הבעל, והוא אכן מסר לרעייתו את כל מנות הדגים. ומה עשתה האשה? - טחנה את כל הדגים, עשתה מהן קציצות טעימות ומכרה אותן במחיר מוזל. ומה קרה בהמשך? הקציצות הללו היו מאוד טעימות - ["ואני אומר", ציין מרן הגר"י זילברשטיין בדרשתו - "שאחת הסיבות לכך היו הדמעות שנגרו מעיניה של האשה אל תוך עיסת הדגים"...] - וטעמן המיוחד והריח המעודן שנדף מהן התפרסם בציבור. אל האשה החלו להגיע הזמנות ל... מנות דגים, ובתוך זמן קצר היא הוצפה בהזמנות ללא סוף.

בואו ונקצר את הדרך ונגיע לסוף הסיפור: האשה החכמה הזו, שהצילה את בעלה ממריבה קשה, קיבלה שפע של הזמנות והחלה לייצר כמויות אדירות של מנות דגים. הגיעו הדברים לידי כך שהיא הקימה מפעל שלם והתעשרה בעושר רב - והכל בגלל כוח הווייתו, כששכנעה את בעלה שלא לריב.

מרן הגר"ש ז"ל אויערבך זצ"ל הציע גם לאותה אשה שלא זכתה בפרי בטן, להעצים את כוח הווייתו שלה, "ועל ידי תזכי למילוי כל משאלותייך לטובה", אמר לה.

(קול ברמה - בטאונה של רמת אלחנן)

בדרשת שבת שובה השתא, סיפר הגר"י זילברשטיין שליט"א מעשה מופלא על כוחו העצום של ויתור לזולת. פעם הגיעה אשה מרת-נפש אל מרן הגר"ש אויערבך זצ"ל ושפכה לפניו את מרי שיחה על כך שלא זכתה בפרי בטן. מה רבינו מציע לי לעשות? שאלה. מרן זצ"ל האזין לה ברוב קשב, ולאחר מכן דיבר על כוחו של הווייתו לבקוע שערי שמים. הוא סיפר לה מעשה שאירע באחד הישובים בנגב, הסמוכים לעזה: בישוב זה היתה אמורה להיערך ברית מילה, והאב המאושר הזמין מנות דגים בכמות גדולה שתספיק לכל משתתפי הסעודה. דא עקא, שבאותו יום היתה הפגזה כבדה באזור זה, ואף אחד מהאנשים שהיו אמורים להשתתף, לא הגיע לברית.

כיון שראה בעל הברית שאין מה לעשות עם כל מנות הדגים שהוזמנו, פנה לבעל הקייטרינג ואמר לו: 'הרי שלך לפניך... אין לי מה לעשות עם המנות הללו'. בעל הקייטרינג התקומם ואמר: 'זו לא הבעיה שלי, אתה הזמנת את המנות ועליך לשלם עליהן עד הפרוטה האחרונה!'

הוויכוח התלהט, ובעל הקייטרינג כבר התכוון כבר להזמין את בעל הברית לדין תורה. ונראה פשוט שהוא צדק, ובעל הברית היה צריך לשלם את ההזמנה. אבל בסופו של דבר הסתדר העניין בצורה הרבה יותר טובה...

כששמע הרבי את התבטאותו המזלזלת של מקורבו על יהודים העורכים שמחת בית השואבה כפי הבנתם, החוויר וגער בו בחוזקה, ומיד ציווה לעצור את הרכב. הוא רוצה להכנס לשם ולרקוד עמם...

מעשה שאירע עם האדמו"ר מטאלנא זצ"ל

לנו לעצור את הרכב, הוא רוצה להכנס לשם לרקוד עמם להוכיח שהם טובים, ולא כדברי אותו בן בית שכך אמר עליהם. ניסינו לשדלו שלא צריך לרדת לשם. אנשים קטנים אנו ודאגנו לכבודו של רבנו, אבל הרבי שראשו בשמים לא חס על כבודו, רק כבוד שמים במחשבותיו, והוא צריך עכשיו לכפר על דברי בן ביתו שהוציא לעז על עם ישראל, וכהרבי מברדיטשוב ז"ע בשעתו, ירד מן הרכב ונכנס לאותו מקום, אשר הרוקדים והזמרים השתאו והתפלאו מה למלאך בינינו וכה חרדו לקראתו, והרבי לא אז משם מהר, רקד ורקד על אף חולשתו והאריך שם יותר ממחצית השעה לרקד ולפזז בין יהודים טובים. כבוד גדול לא נחלנו מזה, אבל כבוד שמים התרבה, וראינו מה זה צדיק אמיתי החרד לדבר סרה בבני ישראל וכיצד מסנגר עליהם ומשתתף עמם בשמחתם.

(אמרתך חיינני)

סיפר הרב א' ד', משמשו של הרבי מטאלנא זצ"ל. באחד מימי חול המועד סוכות כשחזרנו עם הרבי לשכונתו, שכונת בית וגן, אחרי תפילה בכותל המערבי, עברנו ליד מקום מסוים שערכו שם שמחת בית השואבה, לא מאלו הנערכות ע"י גדולי ישראל שמשם שואבים רוח הקודש, אלא מסתם אנשים, והרעש והמהומה ונוסח הניגונים צרם לכל אוזן. היה הדבר נשמע כמסיבה פרועה של ארחי פרחי ולא של מסיבת קודש של שמחת בית השואבה. אחד מיושבי המכונת העיר על כך ואמר מילים של גנאי על מסיבה זו. ברגע ששמע הרבי זי"ע את דבריו של בן ביתו בגנות אנשים יהודים העורכים לדעתם שמחת בית השואבה, החוויר ממש וגער בחוזקה באותו מקורב ואמר לו בקפידה גדולה שמבקש ממנו לרדת מן המכונת ולא להכנס לביתו תקופה. כיצד יכולים לדבר סרה בבני ישראל היקרים מפז ומפנינים? וישר ציווה

טעימה מגיליון 'לקראת' - שמחת תורה

הנכד נאחז בהלה מול המחזה שנגלה לעיניו: רבנו יושב ולומד בנעימות כדרכו, כשאינו מבחין כלל באורח המוזר הרובץ על שולחנו, במרחק-נגיעה מהגמרא הגדולה שלפניו. ואז - - התקרב החתול עוד יותר, ונגע נגיעה קלה בגמרא...

Yaakov Naumi/Flash90

החתול הנועז שניסה להפריע את גדול הדור מלימודו - ונכשל כישלון חרוץ

נכד אחד נשאר בכל לילה לשמור על הסב הגדול, לדאוג לכל צרכיו לעמוד לימינו ולשרתו. בעבור רבינו, ה"סדר" הקבוע לפנות בוקר היה הזמן המענג ביותר במשך היום כולו. בין השעה שתיים וחצי לפנות בוקר לבין זמן התפילה - היה גן העדן הפרטי שלו. העולם הזה, על כל הררי טרדותיו המאיימים לפלוש אל החדר פנימה ולהטריד את מנוחת הדעת מללמוד ולעסוק בתורה, שרוי בשינה עמוקה. עתה הוא זמן הסולת, הזמן המעולה לשקוע בכל הכוחות בעומק התורה. איש אינו מפריע ואינו מעז להיכנס אל החדר פנימה. לפתע תקפה בהלה את הנכד... הוא עצמו אינו יודע עד עצם היום הזה, מדוע הטריח עצמו

שעת לפנות בוקר. המרבד השחור הפרוש על גבי הרקיע עורך הכנות ראשוניות לפינוי מקומו בעבור ניצני אור ראשונים שיחלו להפציע בעוד זמן קצר מהמזרח. שר החלומות עובד אף הוא בחריצות יתר בשעה השביעית של הלילה, טווה הוא בכישרון על-טבעי את קוריו המחשבתיים על פני כל דרי העולם, אך בבית הצנוע שבסמטת חנן ב"מאה שערים" משתנים להם סדרי בראשית. קו הרקיע משנה את גווניו יחד עם שר החלומות, וביצועי אינם תופסים שום מקום של כבוד בבית זה. קול התורה מהדהד במתיקות שאין כמוה בחלל החדר, ומשם ממשיך הוא להאיר על פני חללו של עולם עד שמי רום.

שונרא שיצליח בכך, נוכל לצרף גם אותו לרשימת הטרדנים הגדולה שניסו להיזי את רבנו מסדריו הקבועים כבמסמרות... החתול סיים להקיף את הכיסא ועלה על הכיסא הסמוך. הנכד כבר היה קרוב להתקף לב, ואילו רבינו אינו רואה ולא כלום. לא הסתפק החתול בעזותו, טיפס על השולחן ורפץ מרחק של נגיעה מן הגמרא.

ראשו של הנכד הסתחרר לגמרי מפחד ומתימהו גם יחד. מה יקרה אם החתול יקפוץ וסבא יבהל פתאום? הלא בגילו המופלג, כל תזווה לא מתוכננת מהווה סכנה עבורו, קל וחומר אם ייתקף בהלה.

אולם... דבר לא קרה. רבנו היה שקוע כל כך בתלמודו, עד שלא ראה שמולו עומד בעל חי בגודל טבעי. התקרב החתול עוד יותר ונגע נגיעה קלה בגמרא.

לראשונה מתחילת ההתרחשות הרים רבינו את עיניו וראה את אשר לפניו.

אך הוא לא נבהל. גם בזמנים קשים ביותר לא איבד לרגע את יישוב הדעת ואת מנוחת הנפש המפורסמת שלו.

הרים את ידיו, עשה תנועת סילוק, וכהרף עין ברח השונרא אל מחוץ לבית, הרחק כמטווחי קשת.

גם הוא לא הצליח להפריעו לרבינו בלימודו, ולו לרגע אחד. את הפרק המופלא בהליכות החיים שלמד, עד היכן מגיעות ההתעמקות בתורה ומנוחת הנפש - זאת לא ישכח לעולם.

אגב, בזמנו, לפני שנים רבות, בטרם סגרו את המרפסת בבית רבינו, ישב פעם רבינו ביום קיצי ולמד במרפסת. אחד מבני הבית ניגש למרפסת להביא בעבורו שתיה, ומחזה מופלא נגלה לעיניו, רבנו אוחז בגמרא בידו ולומד, ועל השולחן יושב חתול. מרוב שקיעותו של רבנו בלימוד, לא שם לב לחתול היושב על השולחן! (מתוך הספר גדולה שמושה)

אותו חתול במעלה המדרגות, זיהה את הסדק הצר שבדלת, שנפתחה כנראה בשוגג - ופלש פנימה.

לאחר שהתעשת הנכד מן הבהלה הפתאומית, ניסה לגרש את החתול, רדף אחריו בפרוזדור הבית, ניסה להדפו בחזרה אל ביתו מקדמת דנא - פח הזבל הגדוש שברחוב, אך ללא הועיל.

החתול ברח מכאן, התחמק לשם, התחבא ורגע לאחר מכן יצא בבטחה, בהפגנתיות, כמו ידע האי שונרא את אשר לפניו. ובכל אותה מהומה זוטא שהתרחשה בפרוזדור הבית, המשיך קול התורה להדהד: קושיית הגמרא, התירוץ, ההו"א, המסקנא. ואז העז החתול פניו כנמר ונכנס אל החדר פנימה.

הנכד איבד את עשתונותיו לגמרי. לא היה לו שום מושג מה הוא אמור לעשות בסיטואציה משונה שכזאת. הוא לא ידע אם לקחת מקל ולגרש בקול רעש גדול את השונרא שהעז להיכנס ולהפריע את גדול הדור מלימודו. הוא חפץ לעשות כן, אולם שם לב שרבינו יושב שקוע בלימודו וכלל אינו יודע על קיומו של הטרדן שפלש אל החדר. אם יעורר רעש ומהומה, אולי יהיה "הוא" המפריע. כך, מתוך איבוד עשתונות גמור, עמד בפתח החדר, דומם ונדהם:

צעד לו החתול צעד אחר צעד, עד שהגיע למרגלות רבינו. הסתובב לאיטו מתחת לכיסא, ערך הקפות סביב רגליו...

לבו של הנכד פעם בפחד. מה יהיה כאן? מי יודע מה הוא מסוגל לעולל לרבינו? אולי תתקוף אותו בהלה העלולה להיזק לבריאותו בגילו המופלג.

אולם לגודל הפתעתו, רבינו לא שם לב לכלום. שקוע היה בגמרא אשר לפניו. אינו חש ואינו מרגיש בשונרא שהתמקם למרגלותיו.

מסתבר שחתול זה גמר אומר לעשות מה שלא העז שום בן אנוש לעשות: להפריע את גדול הדור מלימודו. אם סבר אותו

יהלומים מגדולי ישראל

לאחר שהמנתח יצא, ניסה הרבי לבקש את עזרתו של אחד מאנשי הצוות הרפואי, כשהוא מבטיח לו סכום של חמש ליש"ט אם יסייע בידו לרדת לסוכה. הדברים הגיעו לאוזני המנתח, וחמתו בערה...

השתקקותו העצומה של האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל זי"ע לקיום מצוות סוכה

של המנתח.

בערב חג הסוכות בעת ביקורו של המנתח פנה אליו רבינו ושאל האם יוכל לרדת הערב לסוכה לאכול כזית כדי לקיים מצות סוכה. תשובתו של הרופא היתה שלילית באופן מוחלט, ואף תמה כיצד עולה על דעת הרבי להסתכן בכגון זה, וכל תחנוניו והפצרותיו של הרבי עלו בתוהו.

באחת השנים נזקק האדמו"ר רבי שלמה מזוועהיל זצ"ל לעבור ניתוח מסובך. עלות הניתוח היתה יקרה ובידי הרבי לא היה כדי תשלום עבורו. אחד ממקורביו ניגש אל הצוות המנתח, תיאר לפנייהם את צדקותו של הרבי ואת עונוי ושיכנע אותם לוותר על שכרם. הניתוח בוצע בהצלחה, אולם משום מורכבות הניתוח נזקק רבינו לשמירה קפדנית והיה תחת השגחתו האישית

לאחר שעזב ניסה הרבי לבקש את עזרתו של אחד מאנשי הצוות הרפואי, כשהוא מבטיח לו סכום של חמש ליש"ט אם יסייע בידו לרדת לסוכה... הדברים הגיעו לאוזני המנתח, וחמתו בערה. הנה ביקשו ממנו לוותר על שכרו משום שלרבי אין אמצעים, בעוד שעבור 'דבר של מה בכך' - בשביל לאכול כזית בסוכה, מציע הוא ללא ניד עפעף

חמש לירות, סכום עתק בימים ההם. רק לאחר עמל רב עלה בידי בני המשפחה להפיג את זעמו, בהסבירים לו כי דוקא בכך מתבטאת גדולתו של רבינו, שאף שאין בידו פרוטה לפרוטה מוכן הוא להתחייב בסכום גדול כל-כך כדי לקיים מצוות סוכה.

(פניני ירח האיתנים מתוך ספר רבי שלמה מזוועהיל)

יומא דהילולא

למחרת בבוקר כבר לא יכולתי להתאפק, ושאלתי אותו בנימוס: מה עושה כבודו באומן? "אני?" הוא עונה לי, "באתי לרופא שלי"... פתחתי זוג עיניים בפליאה: מה הכוונה?? וכך הוא סיפר...

ליומא דהילולא של הרה"ק רבי נחמן מברסלב זי"ע - י"ח בתשרי

ממסעותיי פגשתי קבוצה שסחבה אותי לאומן. אמנם השם 'אומן' לא אמר לי כלום, אך מה איכפת לי, העיקר להיות בעוד מקום בעולם.

"לאומן הגעתי בערב ר"ה, נכנסתי לציון הקדוש. הייתי בהלם למראה עיניי. אנשים רבים בוכים, צועקים, מתנענעים, פורשים ידיהם אל על. מעולם לא ראיתי דבר כזה. שאלתי את אחד האנשים לפשר המחזה והלה הסביר לי על רבי נחמן מברסלב, על הבטחתו לאלו שיבואו להתפלל על ציונו.

"נסחפתי, נשמתי התעוררה. היא משתוקקת, מבקשת, מחפשת. הרגשתי כי יש כאן איזושהי אמת. לא הייתי מסוגל להתאפק, והשתטחתי על הציון ובכיתי כפי שלא בכיתי מעולם. לפתע קמתי וזעקתי: רבי נחמן, אני מבטיח שאם אתרפא ממחלתי ולא אצטרך לקחת תרופות יותר, אני אשמור שבת!

"חזרתי הביתה ולא סיפרתי לאיש דבר, קיבלתי החלטה אמיצה על דעת עצמי להפסיק לקחת את התרופות. לאחר שבוע ללא תרופות ביצעתי בדיקות, ובלב מלא חששות אני מקבל את התוצאות: 'הכל תקין', ענה הרופא בקופת חולים, 'אין לך שום מחלה'.

"קיימתי את הבטחתי והתחלתי לשמור שבת. אולם כאשר הניצוץ מתעורר - אני לא מסתפק בכך. כאשר אשתי מבחינה בשינוי, אני מעדכן אותה במה שקורה ומנסה להשפיע עליה ללכת בעקבותיי, אך היא מזכירה לי את ההסכם בינינו: 'אינני מתערבת לך בענייניך ואתה אל תתערב בענייניי'. אינני יודע כיצד להתנהג, האם עלי להתגרש או לא? ומה בקשר לבתי?

"בצר לי פניתי למספר רבנים ושטחתי בפניהם את מצוקתי, אך פתרון לא קיבלתי. לפתע צץ בראשי רעיון: אם באומן נושעתי בפעם הראשונה, אסע לשם לבקש ישועה נוספת. מיד קמתי ונסעתי לאומן, הגעתי לציון והשתטחתי על הקבר, כאשר הודיתי לרבי על שריפא אותי ממחלתי וביקשתי את עזרתו בעניין אשתי ובתי.

העיר אומן, ליל ר"ה. תפילת ערבית החגיגית זה עתה הסתיימה, הציבור נוהר אל עבר חדר האוכל, כל אחד תופס את מקומו, המקום בו יסעד את כל סעודות החג. גם אני התיישבתי לי במקום פנוי כלשהו. ליד, שמתי לב, יושב יהודי לא מוכר מבני עדות המזרח, ארשת פניו ענתה בו כי הוא מבני עליה, אברך בן תורה, מאלה שמעדיפים לשבת ביישיבה ולא לבלות את זמנם בנסיעות, אפילו לא לקברי צדיקים.

למחרת בסעודת הבוקר כבר לא יכולתי להתאפק ושאלתי אותו בנימוס: מה עושה כבודו באומן? - "אני?" הוא עונה לי, "באתי לרופא שלי..."

מה הכוונה? פתחתי זוג עיניים. וכך הוא סיפר: "שמי יואב. הכל החל כאשר תקופה ארוכה חשתי ברע. לאחר בדיקות נשלחתי לפרופ' סלמון. חששתי מאד ממה שאני עלול לשמוע מפי הרופא. והנה נקראתי בשמי. נכנסתי בחששות מרובים, הרופא בדק את תיקי, שאל מספר שאלות ולאחר דקות ארוכות פנה אליי ואמר: 'בעייתך היא חשוכת מרפא, ואין סיכוי להחלים ממנה, אך אם תקפיד ליטול בכל יום את התרופות שארשום לך- ישנו סיכוי כי תוכל להאריך ימים גם כך.' "אי אפשר לתאר ולשער את הרגשתי. עולמי חרב עליי בשומעי בשורות אלו. מעתה אני אדם חולה שחייו תלויים מנגד אם אשכח לבלוע תרופות ואפילו למשך יום אחד בלבד.

"אט-אט אני מתאושש, משתדל למלא את חיי בתוכן, פיציתי את עצמי בבילויים. הפכתי לבליון והחלתי לטייל סביב העולם. באחד מטילווי הגעתי לאפריקה וביליתי שם תקופה ארוכה, שם פגשתי את אשתי, שהיתה אז ל"ע נוכריה. באותה תקופה הדבר לא הפריע לי כלל. החלטנו כי איש באמונתו יחיה ולא נתערב זה לזה בעניינים של אמונה ודת.

"שנים חולפות, נולדה לנו בת, שאמנם מקשה על הטיולים אך בכל זאת שגרת החיים ממשכה. טיולים ובילויים. באחד

היא שוקלת ברצינות את עניין הגיור. כיום אני חי ב"ה עם אשתי, שהתגיירה, ולומד באחת הישיבות הקדושות במרכז הארץ. "כעת אתה מבין מה אני עושה כאן?"... שואל-קובע האברך שלצידי.

(גיליון פניני הצדיקים האזינו תש"פ)

"באחד הבקרים לאחר ששבת, שמתי לב כי אשתי נוטלת את ידיה של בתי בת ה-6... מדוע את עושה זאת? שאלתי, והיא הסבירה לי, כי במשך התקופה האחרונה היא עוקבת אחריי, וכאשר ראתה את נועם דרכי החליטה ללמוד יהדות והיא הצטרפה לסמינר - וזה אחד הדברים שהיא למדה שם, וכעת

סגולות וישועות

ישנה סגולה לומר 72 פעם "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", ובכל פעם לכוון על חסד אחר, ולאחר מכן לבקש משהו - וזוכים לקבל. אינני יודע את המקור לסגולה זו, אבל עצם היסוד ברור, ההודאה מזכה את האדם לקבל עוד

וגם: האם ניתן לברך ברכת הנהנין לפני ששומעים מוזיקה? | הגאון הרב אשר דרוק, על סגולת השמחה וההודיה בחג הסוכות

עשרות מיליוני פעמים 'תודה'? וזה רק על שנה, ואנחנו לא רק בני שנה.... ובכלל, מה עם כל בני הבית? נסו לעשות חשבון, כמה אתם במשפחה בלי עין הרע, ותכפילו את המספר בבני הבית. האם תדעו היכן לשים את הפסיק במחשבון?!... חשבתם פעם כמה שווה לב? בארצות הברית משתילים לב בעלות של מיליון דולר. ניסיתי לברר כמה שווה לב אורגינלי, אבל לא הצלחתי. אין לזה מחיר! מיליון דולר הוא ודאי שווה.

כמה שנים הריאות שלך עובדות? זוהי מכונה שעובדת יום יום, ואף פעם לא היתה בה שבייתה! פלאי פלאים! דברתי פעם עם אדם שהיתה לו בעיה קטנה בריאות. רק לראות אותו עולה שלש מדרגות, היה ספר שלם של מוסר. ואנחנו? עולים ויורדים בלי שום בעיה. הריאות עובדות מצוין. איך הכליות שלכם? שמעתם על דיאליזה פעם? אולי כדאי ללכת פעם לראות איך נראים אנשים שמתחברים לזה. ה"אשר יצר" שלנו יהיה אחר לגמרי.

איך המעייים שלכם? הכל בסדר? מה עם הכבד? כיס המרה? הלבלב? אני לא ממש רופא, שידע לומר איך כל דבר עובד בפנים, אבל אני יודע שזה פלאי פלאים! תראו לי עוד מכונה אחת בעולם, משוכללת וחדשה ככל שתהיה, שתהיה מסוגלת לעבוד עשרים וארבע שעות ביממה במשך שנים ארוכות בלי להתקלקל.

שמעתי רב צדיק שתיאר פעם את ברכת "אשר יצר": תארו לכם שהפרופסור הגדול ביותר בעולם עושה לנו ניתוח מסובך ממש, בחינם, בלי אשפוז, בלי הרדמה, בלי כאבים ובלי החלמה. האם יתכן דבר כזה?

ובכן, שום פרט מן הפרטים הללו אינו יכול להיות. הדבר שפרופסורים גדולים יודעים לעשות הכי טוב זה לקחת כסף, והרבה. עוד לפני שהם פוגשים אותך, אתה צריך לסדר במזכירות את הפרוצדורה הכספית. ללא הרדמה וללא כאבים - זו הרי סתירה מינייה וביה. מישהו מוכן לעבור טיפול שיניים ללא הרדמה? לא ניתוח, רק טיפול שיניים? הרי הכאבים נוראים, בלתי נסבלים. והנה, הפרופסור הגדול ביותר בעולם - בורא כל העולמים, יתברך

חג האסיף - מובא בראשונים, שזמן זה נקבע לחג משום היותו זמן האסיף. בתקופה זו הכניסו למחסנים יבול, שממנו התפרנסו בכל השנה כולה. במושגים שלנו ניתן להגדיר זאת כמשכורת שנתית- פעם בשנה מקבלים משכורת עבור כל השנה.

היות ומצד טבע הדברים זהו זמן שמשמח את האדם בגלל השפע והמחסנים המלאים, קבעו שיהיה חג לה' בזמן האסיף. התורה דאגה לכלל ישראל שלא ישכחו את בוראם ולא יתגשמו - "השמר לך פן תשכח את ה'" (דברים ו, יב), לכן, בכל שנה בזמן האסיף, כשמגיע כל השפע, אומרת התורה: קחו את האסיף והיכנסו איתו לסוכה. עלינו לקחת את האסיף ולרוץ עמו לסוכה - לראות מי נתן לנו את כל אלה ולשמוח בו, "שוש אשים בה" תגל נפשי באלוקי". כשאנו מדברים כיום על אסיף, אין הכוונה לפשוטם של דברים. אין בינינו הרבה חקלאים, ואיננו עסוקים באיסוף התבואה מהשדות. בזמננו יש לזה מובן אחר- האסיף שלנו הוא הבנים והבנות שלנו, הנכדים, וכל השפע שהקב"ה נותן לנו.

חז"ל מפרשים, שאסיף הוא דבר נוסף - הכפרה והאהבה של יום הכיפורים. זה עתה לקח אותנו הקב"ה וטיהר את נפשתינו. הוא ברא אותנו בריות חדשות בראש השנה, ורחץ אותנו מטומאת חטאינו ביום הכיפורים. אילו היו לנו עיניים לראות את ההשוואה בין 'לפני' ו'אחרי', היינו יודעים להכיר ולהודות בחסדי ה' העצומים עלינו. כל אחד צריך להתבונן ב"אסיף" שלו, ולהודות עליו לפני ה' שבעה ימים בשמחה ובטוב לבב.

ה"אסיף" שלנו כולל דברים פשוטים, שכולנו יודעים, רק שעד עצם היום הזה לא חשבנו עליהם כל כך. האם יודעים אתם כמה דפיקות לב יש ביום? מרבית בני האדם אינם יודעים, אבל בכל יום יש מאה וחמש עשרה אלף דפיקות. לפי זה כמה יש בחודש? - שלשה מיליון ארבע מאות וחמישים אלף. וכמה בשנה? - ארבעים ואחד מיליון וארבע מאות אלף! חז"ל אומרים: "כל הנשמה תהלל ק-ה" - על כל נשימה ונשימה תהלל ק-ה, כמה זמן ייקח לנו לומר

שמו לעד ולנצח נצחים, עושה לנו ניתוח כמה פעמים שצריך ביום, בלי אשפוז ובלי הרדמה, בלי כאבים, בלי החלמה ובלי תשלום!

רק תאמר 'תודה רבה'!

רבי ירוחם מיר זצ"ל, המשגיח הקדוש, אמר לבחורים: "אילו היה בחור יודע מה נעשה בגוף שלו מאז שהוא אוכל, עד שהאוכל מתפרק לכלי הדם, וכל חלק ממנו מגיע למקומו, והפסולת נפרדת מן הגוף - היה צריך לשלוח מברק הביתה: 'אבא, אמא, הכל עבר בשלום!' כמו אחרי ניתוח רציני".

תארו לכם שמגיעים הביתה בליל שבת, ותוך כדי ששרים 'שלום עליכם' שמים לב שאין בבית כסאות. בשכונות רגילות אין בזה כל כך בעיה - דופקים אצל שכן ומבקשים כמה כסאות, אבל נניח שנמצאים בקצה העולם, ולא שייך לבקש דבר כזה, מה עושים? אבא עומד מצד אחד ואוכל בעמידה את המרק אמא עומדת מן הצד השני ואוכלת, וכל הילדים עומדים מהצדדים ומנסים לאכול. אחר כך שרים זמירות כמו טיש חסידי, ומנסים לשמור על מצב רוח טוב. לא כל כך מהר ישכחו הילדים את שולחן השבת הזה...

האם עלה בדעתנו פעם אחת בחיים להודות להקב"ה שיש בבית כסאות, וכל המשפחה יכולה לשבת יחד סביב שולחן?!

ומה היה קורה אם היו כסאות, אבל לא היה שולחן? כל הסלטים על הרצפה, הדגים, המרק, הבשר... תוהו ובוהו... חשבנו פעם להודות לה' שיש בבית שולחן?! ה"יסוד ושורש העבודה" כותב בצוואתו, שבכל יום היה מודה לקב"ה על כל דבר שהיה לו. הוא כותב את הנוסח שנהג לומר: 'יוצרי ובוראי יתברך שמך, אני נותן לך שבח והודיה שנתת לי דבר פלוני'. הוא אמר זאת על כל דבר ודבר שהיה לו בחייו! והוסיף ובאר שכתב זאת משום שאינו רוצה שאחרי שילך מן העולם תפסק עבודת ה' הזו.

אם אדם לא מוצא היכן מודים בנוסח התפילה על ענין מסוים, יודה עליו במילים שלו.

בהלכות ברכות (י, כו) כותב הרמב"ם: "כללו של דבר לעולם יצעק אדם על העתיד לבוא, ויבקש רחמים, ויתן הודיה על מה שעבר, ויודה וישבח כפי כוחו, וכל המרבה להודות את ה' ולשבחו תמיד הרי זה משובח". נמצא לנו פינה, נסגור את הדלת, ונאמר: 'ריבונו של עולם, יישר כח, אני ממש מודה לך. נתת לי ידיים!'. בספרים כתוב שישנן הנאות שלא תיקנו עליהן ברכה, כמו הנאת הרחיצה. אבל למה להנות מן העולם הזה בלי ברכה? אפשר לקחת משקה, ועדיף משקה מתוק [ולא מים, כי כשלא צמאים זה חשש של ברכה לבטלה], לברך 'שהכל' ולכוון גם על הנאת הרחיצה. אפשר לכוון באותה הזדמנות גם על הברז, המקלחת, המים החמים והזרם הנוח.

אפשר לברך גם כששומעים מוזיקה. לפני ההדלקה אפשר לקחת משקה, לברך שהכל, ולכוון גם על המוזיקה שממנה עומדים ליהנות. יש אנשים שכל חייהם התהפכו כתוצאה מאמירת תודה על כל הפרטים הללו! אמרתי את הדברים הללו בתלמוד תורה מסוים בירושלים. אחרי חצי שנה פגש אותי המנהל ואמר לי:

"מה אומר לך, נעשיתי אדם אחר בעקבות הדרשה שלך. בתחילה אשתי חשבה שמהו איתי לא בסדר. נעמדתי ליד כל מדף ספרים והתחלתי להודות בנוסח של 'יסוד ושורש העבודה': 'יוצרי ובוראי יתברך שמך, אני נותן לך שבח והודאה על המדף העליון. אם הספרים היו מונחים לי בבלגן על הרצפה, הייתי מתעצבן בכל יום מחדש'... כשראתה אשתי שאני עושה את זה על כל דבר, גם היא למדה ממני והתחילה להודות. שנינו נהיינו זוג בעלי תשובה לענין ההודיה".

והוא המשיך וסיפר: "בליל שבת אחד חזרתי הביתה מדוכדך. בבית הכנסת שלנו פרצה מחלוקת בענין מסוים, ואמרתי משהו שלא הייתי רוצה לומר. אם לא די בכך, פתאום גילינו את הקטנה, בת שנה וחצי, מרוחה ב'חריין' מכף רגל ועד ראש. בדרך כלל הייתי מתפרץ במצב כזה, אבל בעקבות החיים החדשים שלי, היודע אתה מה עשיתי? הרמתי את הילדה גבוה, ואמרתי: 'יוצרי ובוראי, יתברך שמך, אני נותן לך שבח והודיה שנתת לי את היצורה הזאת, שהיא מסתובבת פה בבית בריאה ושלמה בכל איבריה ובכל גידיה. הרבה אנשים היו מוכנים לקבל ילדה בריאה בת שנה וחצי עם חריין על בגדי השבת שלה!..."

סיפר לי אדם שחברו הבריא בניסי ניסים לאחר מחלה קשה. נזק אחד נשאר לו - הוא איבד את חוש הטעם. הוא טועם בכל דבר טעם עפר. והנה בברכת המזון מודים על עצם ההזנה, אבל היכן אומרים תודה מיוחדת על הטעם של המזון?

היכן ישנה הודאה על הצבע של האוכל? תארו לעצמכם שכל האוכל על השולחן היה בצבע שחור: מלפפון שחור, עגבניה שחורה, דג שחור, חלה שחורה, והכל באותה צורה. הקב"ה ברא עולם מלא צבעים ומלא צורות - היכן מודים לו על כל זה? "הזן את העולם כולו בטובו בחן וברחמים" - איזה חן! איזה יופי!

אם רק נתבונן קמעה, נגלה שאין מספר לטובות שעושה לנו הקב"ה! רוצים סגולה לפרנסה? סגולה אמיתית מהראשונים ולא דבר מפוקפק? - אמרו תודה לקב"ה! ברכו ברכת המזון בכוונה. ובאמת, לא מספיק לומר רק את נוסח הברכה שנקבע לנו, אלא צריך גם הודיה אישית. צריך למצוא זמן להיכנס לחדר ולעמוד להודות לקב"ה על כל חסדיו. להודות על העיניים, להודות על השיניים, לא חסר על מה להודות. רק נתחיל ונראה שאיננו גומרים.

ישנה סגולה לומר שבעים ושתיים פעמים "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", ובכל פעם לכוון על חסד אחר, ולאחר מכן לבקש משהו - וזוכים לקבל. אינני יודע את המקור לסגולה זו, אבל עצם היסוד ברור. ההודאה מזכה את האדם לקבל עוד. סיפר משהו שישב עם בני המשפחה שלו כדי לעשות את הסגולה הזו. בתחילה אמרו: איך נמצא שבעים ושתיים דברים לכוון עליהם? אבל אחרי שסיימו הם אמרו: שבעים ושתיים זה קצת. בקלות אפשר להגיע ליותר מזה!...

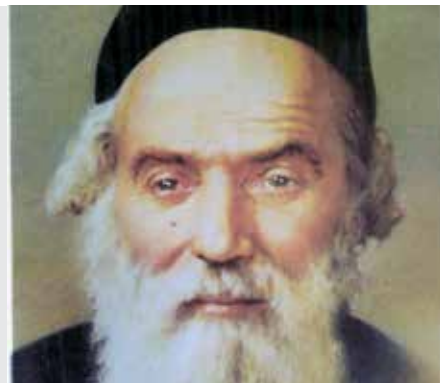
בחג הסוכות, כשנעשה "באספך מגרנך ומיקבך", על כל

נזכור להודות, נזכור שכשם שאדם מברך לקדוש ברוך הוא, כך הקדוש ברוך הוא מברך אותנו! הקב"ה יזכה את כולנו לברך, לשבח ולהודות לו תמיד, וכל המרבה להודות את ה' תמיד הרי זה משובח.

(קטעי מאמר מתוך הספר 'דורש טוב' - סוכות)

אחד ואחד לקחת את האסיף שיש לו כולל כפרת יום הכיפורים, ולהודות עליו. הצד החומרי של העולם הזה הוא הבל הבלים, העולם הזה הוא דירת עראי, אבל על כל מה שקיבלנו אנו מודים, וממילא ישנה שמחה גדולה - אנחנו שמחים בידענו מי משגיח עלינו, מי משפיע עלינו ומי אוהב אותנו כל כך.

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם חייבים לזכור את מעשה מרים כל יום? כל שנה? או רק כאשר רוצים לדבר לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

חובת השמירה (פ"ג) כתב, ששמע מפי קדשו של הגאון רבי בצלאל הכהן מוילנא, שבלימוד הלכות לשון הרע מקיים מצות עשה של 'זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים'. וכן משמעות הר"ש משאנץ (ספרא פרשת בחוקותי) שכתב שמקיים זכירת מעשה מרים ע"י לימוד הלכות נגעים. אכן, בשו"ת אגרות משה כתב, שלא יוצא מצות זכירת מעשה מרים ע"י לימוד הלכות לשון הרע, כי בזה אינו מזכיר מה שנעשה למרים, אלא רק את האיסור שבדבר.

ג. בגדר זמן חיוב זה - האם הוא בכל יום, או רק כשרצונו לדבר לשון הרע? במנחת חינוך (סוף הספר מצוה ז למצות עשה לרמב"ן) כתב, שנראה שהחיוב הוא בכל פעם שרוצה לדבר לשון הרע, שאז חל עליו חיוב זה של זכירת מעשה מרים, ואם דיבר ביטל העשה. וכן משמעות דברי הח"ח בפתחה לספרו זכור למרים. ובספר חרדים (פי"ב סעיף כג) כתב, שהמצוה היא לזכור זאת כל יום. וכן כתבו פוסקים נוספים. ויש דעות (מג"א ועוד) שהמצוה היא בזכירה פעם אחת בשנה, וראה עוד בספר שש זכירות ובספר רשימות ואגרות קהלות יעקב זכרון שאול (עמוד רעב-רעה), שהרחיבו בביאור כל השיטות בזה.

היום מתחילים את החלק השני של הפתיחה, בה מונה החפץ חיים את רשימת העשין עליהם עובר המספר לשון הרע. העשה הראשון שהוא מונה הוא, העשה של "זכור את אשר עשה ה' אלוקיך למרים" - "שהזהירנו התורה הזה שנזכור תמיד העונש הגדול אשר עשה ה' יתברך לצדקת מרים הנביאה" וכו'.

בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים כמה נידונים ופרטים חשובים בענין קיום מצוות עשה זו, ונביא בזאת את תמציתם של חלק מהדברים.

א. מדברי המג"א (סימן ס סק"ב) משמע, שיכול לקיים את הזכירה גם בלא הזכרת מעשה מרים במפורש, מכך שהביא את דברי האריז"ל שיכוין לקיים מצוה זו בברכה שלפני קר"ש, שבאומרו 'להודות לך' - יזכור שהפה לא נברא אלא להודות לה' ולא לדבר לשון הרע כמעשה מרים. ומשמע שמקיים את הזכירה על ידי כל דבר שמזכיר לו ענין זה. אמנם בחיד"א (בשו"ת יוסף אומץ סימן כג) כתב לדחות, שאין כוונת האריז"ל אלא שע"י אמירת 'להודות לך' יזכור שיש לומר בפיו מעשה מרים, ורק בכך מקיים את המצוה

ב. האם מקיים מצות הזכירה בלימוד הלכות לשון הרע? בספר

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים"

עירובין דף נג

האם אכן קיימים מאה וחמשים טעמים לטהר את השריץ?

ביאר את החידה. שכן מצינו שהקדמונים דרשו את טעמי ונגינות המקרא, ואף דיברו חכמים בלשון חכמה מליצה וחידות (עירובין נא). ולזאת חד אותו תלמיד ותיק מיבנה חידה על הפסוק 'אורך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים', ועל טעמי המקרא שבו, ואמר שבפסוק זה מרומז הנחש, שבאמצעות הקל וחומר ממנו אפשר לטהר את השרץ. והשתוממו החכמים על פשר הדבר ועל הקשר בין הפסוק לנחש. ובא רבינא ואמר: 'אני אדון ואטהרנו', כלומר, אני אפרש שיחתו של אותו תלמיד ותיק.

וכך פירוש הדברים: טעמי ה'קדמא ואזלא' שבתחילת הפסוק 'מאה באמה', רומזים על הנחש שבתחילה היה, 'קדים ואזיל', ערום ומהיר יותר מכל החיות, ובסופו נעשה 'מונח רביעי', שהונח על גחון בהילוכו ['רביעי' מלשון 'ארחי ורבעי' (תהילים קלט ג), דהיינו 'דרכי'].

(שפה ברורה - קול אליהו פרשת שמיני)

דבר מפליא פלאות מגלה לנו הגאון מוילנא בהקשר לפסוק זה - "ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים", ופירש עמו גמרא במסכת עירובין. הגמרא בעירובין (יג:) מספרת: 'תלמיד ותיק היה ביבנה שהיה מטהר את השרץ במאה וחמשים טעמים. אמר רבינא, אני אדון ואטהרנו: מה נחש שממית ומביא טומאה לעולם, טהור; שרץ שאינו ממית ומביא טומאה לעולם, אינו דין שלא יטמא'. ע"כ לשון הגמרא.

הקשה הגאון שלוש קושיות על גמרא זו: א. מהי הרבותא של רבינא באומרו טעם אחד, הלא לתלמיד הותיק מיבנה היו מאה וחמשים טעמים לזה. ב. מדוע סתמה הגמרא מלהביא לכל הפחות מספר טעמים מתוך המאה וחמשים של אותו תלמיד, והביאה טעם אחד בלבד? ג. הן 'ליכא מידי דלא רמיזא באוריתא', והיכן דבר זה מרומז בתורה?

ואומר הגאון מוילנא, שיש לפרש שהוא דרך חידה, ורבינא

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

מה הם האיסורים הכרוכים באכילת פרי שנשר מהעץ בשבת?

לקוטפם. ואף אם כבר נקטפו או שנשרו לפני כניסת השבת, אך נותרו על גבי ענפי העץ - שאז אינם אסורים משום גזירת פירות הנושרים - הרי הם מוקצה, כיון שאסור מדרבנן להסיר בשבת כל חפץ שהוא מעל גבי העץ, ונמצא שהפירות לא היו ראויים לאכילה בכניסת השבת.

[שו"ע תקטו, ב, ומשנ"ב כג; ביאורים ומוספים דרשו, 47]

פירות שנקטפו - בידי גוי או בידי ישראל - או שנשרו מאליהם מהעץ בשבת וביום טוב, אסורים באכילה עד למוצאי היום, משום גזירת 'פירות הנושרים'; דהיינו, שאסרו חכמינו ז"ל לאכול את הפירות שנקטפו או שנשרו מאליהם, מחשש שאם יותר לאוכלם, ייכשלו ישראל ויקטפו אותם בשבת וביום טוב. ובנוסף, אסורים הפירות באכילה מדרבנן, משום 'מוקצה', שהרי בכניסת היום לא היו ראויים לאכילה, בשל האיסור

האם מותר לבן חו"ל להשתמש בערבות שנתלשו ביום טוב שני בארץ ישראל?

המינים; מפני שאיסור מוקצה אין בהן, כיון שהן עומדות לתלישה בידי בני ארץ ישראל בימות החול, וכן גזירת פירות הנושרים אין בהם, כיון שנתלשו בהיתר; (וצירפו להיתר זה, את הדעה הסוברת שגזירת פירות הנושרים היא בפירות מסוימים בלבד). ויש שאוסרים לבן חוץ לארץ להשתמש בערבות אלו.

[ביאורים ומוספים דרשו תקטו, 47]

בהמשך לאמור: יש אומרים, שפירות שקטף ישראל בשבת בהיתר, דהיינו לצורך פיקוח נפש - כגון עבור חולה מסוכן - אסורים באכילה בשבת משום 'מוקצה', אך לא חלה עליהם גזירת 'פירות הנושרים'.

והוסיפו, כי לפי זה, ערבות שקטף ישראל בארץ ישראל ביום הראשון של חול המועד סוכות, מותר לבן חוץ לארץ הנמצא בארץ ישראל, שאצלו הוא 'יום טוב שני', להשתמש בהן למצות ארבעת

האם מותר ליהנות ממלאכה שעשה גוי בשבת וביו"ט עבור עצמו?

אחריהם, והגוי עשה מלאכה בשבת כדי להכיןם לאכילה - ישנם אופנים שבהם אסור ליהנות ממנה כדין מלאכה שעשה גוי עבור ישראל, מחשש שמתוך הליטותו אחרי מאכלים אלו, ייכשל הישראל במקרים אחרים ויבקש מהגוי לעשות עבורו את המלאכה בשבת.

[שו"ע תקטו, ב, ומשנ"ב כג-כה; ביאורים ומוספים דרשו, 48, וראה לעיל, 15; וראה משנ"ב תקיז, ו, ושעה"צ ד]

כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל אסרו לישראל ליהנות ממלאכה שנעשתה בידי גוי בשבת וביום טוב עבור ישראל. אולם, מלאכה שעשה הגוי בשבת וביום טוב עבור עצמו, מותר לישראל ליהנות ממנה, אלא, שלעיתים כרוכה ההנאה באיסורים אחרים, כגון 'מוקצה', 'הכנה' (ראה תקציר לאתמול), וגזירת 'פירות הנושרין', (ראה תקציר לאתמול, ולעיל).

וכמו כן, כאשר מדובר במאכלים שהאדם מטבעו להוט

* חכמינו ז"ל אסרו ליהנות ממלאכה שעשה גוי בשבת עבור ישראל, עד 'כדי שיעשה'. אורך זמן זה, הוא כפי הזמן שארכה עשיית מלאכה זו בפועל, בין לקולא ובין לחומרא.
* תיעוד אירוע באמצעות צילום או הסרטה, שבוצע בידי גוי עבור ישראל, אף אם לא התבקש לתעדו; ומדובר באירוע שלא ניתן לשחזרו ולתעדו שנית בימות החול - אסור ליהנות ממנו לעולם.
* בשני ימי ראש השנה, או בשבת ויום טוב רצופים - אסור ליהנות ממלאכה שעשה גוי עבור ישראל ביום הראשון, עד 'כדי שיעשה' לאחר היום השני.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם מותר לתקן כלי מטבח ביום טוב?

מטבח הנצרכים להכנת מאכל. היתר זה דרשו חכמים מהפסוק הנ"ל: 'לכם' - לכל צורכיכם, לרבות מכשירי אוכל נפש; אך הוא מוגבל למקרה שבו לא היה ידוע לפני יום טוב על הצורך בעשיית המלאכה, או שלא היה ניתן לבצעה אז.
3. מלאכת 'הוצאה'. 4. מלאכת 'הבערה' - הדלקת אש, (מאש קיימת).

כל מלאכה האסורה בשבת, אם מדאורייתא ואם מדרבנן, אסורה גם ביום טוב; למעט: 1. מלאכת 'אוכל נפש' - מלאכה הקשורה בהכנת מאכל ומשקה. היתר זה מפורש בתורה, בנוגע ל'ימים טובים' של חג הפסח: "כָּל מְלָאכָה לֹא יַעֲשֶׂה בָּהֶם אֶף אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם".

[ש"ע תצה, א, משנ"ב א, ב, ה, ו, וביה"ל ד"ה וכן; ביאורים ומוספים דרשו, 3; וראה ביאורים ומוספים דרשו תקט, 10]

2. 'מכשירי אוכל נפש' - מלאכה שתכליתה לסייע בהכנת אוכל נפש, אך אינה עוסקת במאכל והמשקה עצמם, כגון תיקון כלי

הלוח היומי

י"ח בתשרי, ג' דחול המועד סוכות רבי משולם פייבוש ב"ר ישראל שמואל זצ"ל, אב"ד קראקא

יארצי"ט:

שע"ח: רבי משולם פייבוש ב"ר ישראל שמואל זצ"ל, אב"ד קראקא.
תקט"ו: רבי יצחק ב"ר חנוך העניך הלוי פרנקל זצ"ל אב"ד פארדין.
תקס"ב: רבי משולם ב"ר שמשון איגרא זצ"ל, רבה של טיסמניץ. בעל שו"ת רבינו משולם איגרא, חידושי ועומק הלכות ועוד.
תקע"א: רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב זצ"ל, בעל ליקוטי מוהר"ן, ליקוטי הלכות, ספר הגנוז ועוד.
תרנ"ח: רבי משה ב"ר מרדכי דוד אונגר זצ"ל אדמו"ר מצאנז.
תרע"ו: רבי נפתלי ב"ר יהודה זצ"ל אדמו"ר ממעליץ ובעל קדושת נפתלי.
תש"ג: רבי אלחנן חנה ב"ר מנחם מנדל הברשטאם זצ"ל הי"ד, אדמו"ר מקולושיץ בעל בין השמשות, תורת מקוה, נהר פרת ודברי חנה.
תשל"ד: רבי יהודה ב"ר חיים מרדכי יעקב גוטליב זצ"ל, בעל יגל יהודה.
תשמ"א: רבי יונה ב"ר משה מרצבך זצ"ל, בעל עלה יונה, אב"ד דרמשטט ור"י קול תורה.
תשמ"א: רבי בן ציון ב"ר יוסף אהרן במברגר זצ"ל, משגיח בשיבת פוניבז' ובעל שערי ציון (ע"ש הוקם ארגון החסד 'עזר מציון')
תשס"ג: רבי ישעיה ב"ר דוד צבי שניבלג זצ"ל, אב"ד בני ראם ובעל נצח ישעיה.

יארצייט הרה"ק רבי נחמן ב"ר שמחה מברסלב
להסתכל על הטוב שבזולת

הרה"ק רבי נחמן מברסלב אמר: אסור לאדם להביט על חברו לרעה, למצוא בו דוקא מה שאינו טוב ולחפש ולמצוא פגמים בעבודת חברו, רק אדרבה מחויב להביט רק על הטוב.

(ליקוטי מוהר"ן ח"ב, י"ז)

הרה"צ רבי אשר פריינד ראה תמונה שבה נראים שני יהודים כשהם בודקים איזה אתרוג, והוא אמר: "מתי אמצא שני יהודים בודקים יהודי ומחפשים את הנקודה הטובה שבו".

(דרך חדשה עמ' צט)

נשתדל לראות את מעלותיהם של הזולת ולא נתמקד בחסרונותיהם

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il